

PARKERDŐGAZDASÁG

A PILISI ÁLLAMI PARKERDŐGAZDASÁG DOLGOZÓINAK LAPJA

III. évfolyam, 5. szám

1988. október

Gondolkodjunk együtt!

Stratégiánk súlypontjai

Lapunk előző számában jelent meg dr. Anda István gazdasági főigazgatóhelyettes „Újra kell gondolni stratégiánkat” című, nagy érdeklődést és vitát kiváltó írása. Hivatali utódommal, dr. Szikra Dezső műszaki főigazgatóhelyettesel ugyan ezen tárgykört próbáltuk tovább elemezni.

— **Te hogyan látod a sok kérdőjeles felvetést?**

— Remélem, jól hiszem, hogy a vállalat vezetőségét foglalkoztató lényeges kérdések dolgozóink széles rétegei előtt ismeretek. Mégis — a közös gondolkodás kialakítása szempontjából — nagyon hasznosnak és fontosnak tartom, hogy e kérdéskörök így, csokorba gyűjtve megjelentek lapunkban.

A jelenlegi beosztásomban eltöltött négy év alatt magam is tapasztaltam, hogy milyen nagy változások történtek, történnek az eredményes gazdálkodás feltételeit, lehetőségeit tekintve, és ennek kapcsán azt is, hogy mennyire létkérdés a vállalati stratégia kialakítása és folyamatos „karbantartása”. A gazdálkodást érintő változások nemcsak mennyiségileg növekednek, hanem sok esetben drámaian felgyorsul a változások sebessége is. Ezeket figyelembe véve a sok kérdőjel számomra nem furcsa. Meg kell tanulnunk együtt élni a lehetőségek állandó változásával, a szüntelen döntési kényszerrel, az alternatívákban való gondolkodással és cselekvéssel, s

mindezt úgy kell megtennünk, hogy döntéseink és cselekedeteink egy jól megfogott, de nem lemerevített, „lazán” megfogalmazott célrendszer irányába hassanak.

— **Mi, a hetvenes években, a gazdálkodásban és a fejlesztésben is a vállalat különleges funkciójából indultunk ki, azaz, hogy — a mindenkori közgazdasági szabályozók között ügyeskedve — a rövidtávú eredményekben se maradjunk le, a távlati céljainkban pedig a ki-termelt faanyag magasszintű feldolgozása szerepelt.**

— Sajnos, a mi időszakunk már különbözik ettől: a vállalat különleges funkciójából eredő lehetőségek leszálló ágba kerültek, és — ahogyan dr. Anda kolléga is írta — e téren csak további szigorítások várhatók. Szerintem a közelebbi jövőben — a gazdaság életképessége, megélhetése szempontjából — a **közjóléti tevékenység súlya csökken, a hagyományos erdőgazdálkodási-feldolgozási tevékenység szerepe viszont jelentősen megnő.** A felhasználható alapanyagunk erősen korlátozott, ezért a következő öt évben nagy erőfeszítéseket kell tenni tevékenységi körünk bővítésére. E vonatkozásban igéretesnek tartom utazási irodánk megszervezését, vagy például szálloda építését, nemzetközi vállalkozás keretében. Ha ez utóbbi konkrétizálná, a szálloda helyett nagyon felelősen kell kiválasztanunk. Én például

határozottan ellenzem a Pilis belső részeinek (pl. Büki-pusztá, Sikáros térsége) ilyen „feltárást”. Szükséges, hogy Zöldövezet-tervezési Irodánk mielőbb készítsen területfejlesztési és -hasznosítási tanulmánytervet a gazdálkodásunk alá vont térségre.

— **Legtöbb munkatársunkkal osztozunk abban a véleményben, hogy vállalatunk sem az idegenforgalmi, sem az egyéb parkerdei szolgáltatásból nem tud megélni, különösen nem, ha az utóbbi igényesen akarjuk végezni...**

— Így van — legalábbis egyelőre! Amíg új eredménytermelő ágazatok, tevékenységek vagy termékek nem alakulnak ki, a hagyományos ágazatokra vár, hogy a vállalat eredményét biztosítsák. (Hagyományosnak tekintem építési vállalkozásunkat is.) Ez viszont csak úgy lehetséges, ha jelentős figyelmet szentelünk ezen ágazatoknak. Ezt szolgálták az elmúlt évek erőfeszítései. Több alapanyaghoz csak úgy juthatunk, ha megoldjuk a korábbi évek során, számos okból felgyülemlett **erdőfelújítási gondokat.** Ezek jelentős terheket rónak ránk, de nem kerülhetjük ki őket. Vadkárelhárító kerítések csak az utóbbi években építünk nagyobb ütemben, de ha nem lennének ezek a kerítések, már a jövő évi vágástervünkben is csak szerényebb mennyiség szerepelhetne. Még több évig kell kerítést építenünk, de végre el-

jutottunk addig, hogy a még lábon álló, de felújításra besorolt erdőket keríthetjük. Mindent a kemény vadállomány-csökkentés mellett is csinálni kell. Az utóbbi pedig, amely hosszabb távon vadászati árbevétel-kiesést okoz, vadaskert létrehozásával próbáljuk kompenzálni. (Lásd. erről részletesebben Elkezdődött a vadaskert kiépítése c. írásunkat. A szerk.)

Erdészetvezető és erdőművelő munkatársaim tapasztalhatták, hogy a szükséges és ésszerűen felhasználható pénzeszegek — számonkérő elszámolás mellett — rendelkezésre állnak az erdőművelési feladatok elvégzésére.

Szaporítóanyag termelésünket — nem kis buktatókkal — generálisan kívánjuk megoldani; ez is megkezdődött az idén.

Sok vita előzte meg azon önkorlátozó vállalati döntést, hogy az **évente belépő új erdőfelújítási kötelezettséget a korábbi, mintegy 250 ha/év mennyiségről 200 ha/év alá szorítsuk.** Ezzel már elbirunk. A hegyvidéki erdészeteinkben összesen 13–15 százalékkal kevesebbet termelünk, mint 1983-ban. S ehhez jön még a tölgyszáradásból eredő gondunk.

Összefoglalva: jelenleg a legfontosabb teendőnek azt tartom, hogy bruttó fakitermelésünk — három-öt éven belül — 13–15 ezer köbméterrel emelkedjen. Intézkedéseink arra irányulnak, hogy ennek feltételeit biztosítsuk. Ha ezt sikerül megvalósítani, nyugodtabban nézhetünk a távolabbi jövő felé is.

— **Tehát szerinted három, legfeljebb öt év múlva jelentős feladat- és szerkezetváltozás, hangsúly-eltolódás fog bekövetkezni ágazataink között. Addig pedig — a mai bizonytalan országos körülmények között is — biztosítva látod a tisztességes eredményt. Mire alapozod ezt?**

— Legalább két dologra. Egyrészt arra, hogy **gazdálkodásunk az elmúlt néhány évben „keményebbé” vált.** A szigorúbb követelményekhez alkalmazkodva, nem kevés konfliktussal átszervezéseket, személyi változásokat, létszámszökkenést, profilmodosítást stb. hajtottunk végre, s mindezek meg is hozták a szükséges eredményt. Másrészt arra alapozom a bizakodást, hogy van egy húsz évvel ezelőtt elindított, és — ismereteim szerint — sok hibával, nehézséggel, de végül is jó irányban fejlesztett faiparunk. Ezt az ágazatot az utóbbi években termék-szerkezet tisztítással és főleg — elődeink érdeméért! — **egy jól megválasztott főtermék felfuttatásával,** nagyon kemény piaci munkával olyan helyzetbe hoztuk, hogy ma már a vállalat fő teherviselőjévé vált.

— **Gyakran hallom viszont azt is, hogy a csökkentett alapanyag és a várható konkurencia a jelenlegi — egy-főtermékes — fafeldolgozásunkat könnyen sebezhetővé tette.**

— Ez igaz, de a faipar éppen azért válhatott rövid idő alatt igen sikeres ágazattá, mert ezt a termék-szerkezetet alakítottuk ki. **Piaci offenzívánk még tart,** még sok lehetőség van ebben a termékben. Ilyen mértékű fejlesztés mellett (évi 5000 darabban növeltük koporsó-termelésünket) lélegzethoz sem jutottunk, még a jelenlegi termelési szintünket sem stabilizáltuk.

Még nem tudjuk pontosan megmondani, hogy mekkora mennyiségnél álljunk meg, illetve milyen határt szab a piac. Úgy gondolom, ebben a helyzetben hiba számunkra önmagunktól, hogy miért nincs még két-három hasonlóan jól jövedelmezőségű termékünk. Ettől függetlenül, ahogyan a vállalat egészére vonatkozóan új tevékenységeket keresünk, úgy a faiparban is új termékeket kell találnunk. Erről még nem késtünk le.

Bár beszélgetésünk főleg a stratégiai kérdések körül forog, meg kell jegyeznem, hogy nagyon **nagy gond az esztendőmi faipar megszüntetése, a lepen-cei szűk tér.** Hol termeljük meg azt, amire már most is képesek vagyunk, és hol lesz módunk fejlődni? Ezt — még a jövő szempontjából is — nagyobb gondnak érzem, mint a termék-szerkezetet. **Az előrelépéshez új faipari bázist kell kialakítanunk.**

És még egy megjegyzés. Szűkös alapanyag készletünk miatt mi már elérkeztünk oda, hogy **a kitermelt fa minden köbméterének sokkal nagyobb „becsületet” kell adni mind az erdőn, mind fafeldolgozó üzemünkben.** Ebben milliós nagyságrendű tartalékaink vannak.

— **Tehát szerinted — a vállalat jövője érdekében — a fejlesztés középpontjában a fafeldolgozásnak kell maradnia, legalábbis még néhány évig...**

— Igen, de ez nem jelentheti a többi ágazat elhanyagolását. S azt is hozzá kell tenni, hogy a gazdálkodás minden mozzanatában igen nagy szerepe van az átgondolt előkészítő és szervezőmunkának, a jól kialakított és szigorúan betartott technológiai fegyvereknek, a felesleges költségek mellőzésének, a különböző szintű vezetők felelős ségteljes magatartásának, a helyesen kialakított és következetesen alkalmazott bérezésnek — és még számos tényezőnek. Ezek is középponti kérdések.

— **Dr. Anda kolléga felvetette a tölgy száradásból eredő gondokat is. Hogyan látod ezt a problémát?**

— Az idei évet is beszámítva mintegy 40 ezer köbméter tölgy száradékot termeltünk, termelünk ki. Szerencsére nagyon kevés az olyan állomány, ahol a pusztulás nagy mértéke miatt tarravágás szükséges. Ez csökkenti a felújítási gondokat, de mégis felveti a kérdést, hogy a felújítás fajtája ismét a tölgy legyen-e. Véleményem szerint egy olyan tájon, ahol a tölgy aránya meghaladja az 50 százalékos, és a pusztulás „csak” olyan mértékű, mint nálunk, ezt a fajfajt nem lehet „leírni”. A kutatás eddig nem tudott igazán segítséget adni a probléma megoldásához, ezért én a fajok termőhely igényéből, illetve a rendelkezésünkre álló terület termőhelyi adottságaiból indulok ki. Ahol a két tényező találkozik, a fajfajnak ott van a legnagyobb esélye arra, hogy bármiféle ártalmat kiheverjen. Itt még természetvédelmi érdekek is jelentkezhetnek az eredeti erdőtársulások fenntartására. Ez nálunk zömmel elegyes vagy elegyetlen tölgyes. Eddigi tapasztalataim alapján nem látom szükségességnek, hogy bizonytalan kimenetelű fajfajcsérés át-alakításokat kezdjünk el.

Márkosi Lajos

A teljesítménybérek bruttósításáról

Emlékeztet, hogy a bérek bruttósítása során a teljesítménybérekben dolgozóknál a vállalat ideiglenes megoldást alkalmazott azzal, hogy bérrendszerünket felülvizsgálva mielőbb korszerűbb, új formákat kell találni. A vállalati bizalmi tisztelet szeptemberi ülésén — a kollektív szerződést módosítva — úgy döntött, hogy **1989. január elsejétől az ideiglenes rendszert megszünteti, s a jelenlegi bérformák módosításával, illetve a teljesítménybérek, prémiumok növelésével véglegesen rendezi a kérdést.**

A VBT döntése szerint a kollektív szerződés csak a legszükségesebb keretszabályokat tartalmazza, a részletkérdésekről az erdészetvezető a helyi szakszervezeti bizalmikkal, főbizalmival egyetértésben dönt. Így az egyes erdészeteknél döntik el, hogy dolgozói csoportonként milyen bérformát választanak, az esetleges prémiumot milyen feltételekhez kötik.

A következő bérformákat lehet alkalmazni:

— **Időbér** (havi órabér). Itt az elszámolás alapja a ledolgozott idő szorozva a személyi alappéremmel.

— **Időbér plusz prémium.** Az elszámolás alapja a ledolgozott idő szorozva a személyi alappéremmel, plusz a különböző feladatok elvégzéséhez kötött prémium.

— **Személyi órabéren alapuló teljesítménybérezés.** Az elszámolás alapja a teljesített normaóra szorozva a személyi alappéremmel, plusz a valamilyen feladat elvégzéséhez, a minőségi munkához köthető órabérpremium.

— **Teljesítménybér plusz prémium.** Itt az elszámolás alapja a teljesített mennyiség szorozva a darabbéremmel, plusz a százalékos teljesítéstől függő prémium. A teljesítménybéres alappérem és a százalékos teljesítés után járó prémium mértékét a kollektív szerződés határozza meg.

Változott a **bérpótlékok** rendszere is. A **túlmunka-pótlék** mértéke a korábbival azonos, de fontos módosítás, hogy az erdészetvezető indokolt esetben — például ünnepen történő munkavégzésnél — nagyobb mértékű is megállapíthat. A **gyaloglási pótlék** 3,— Ft/km-ről 3,50,— Ft/km-re emelkedik.

Változatlan maradt az éjszakai munka pótléka, a műszakpótlék, a gépjárművezetési, a pótkocsivontatási és a nyelvtudási pótlék. A **hóipótlék** mértéke elvileg változatlan, de az erdészetvezető — indokolt esetben — magasabban is megállapíthatja. A külterületen végzett szerelés után járó, az ergonomiai, a munkacsoportvezetői pótlékokat, a vágásvezető erdész-pótlékát, a pénzkezelési pótlékokat, a fogatosok, tehergépkocsivezetők gyakorlati idő utáni pótlékát a dolgozó **alappérébe vagy prémiumába** kell beépíteni.

Az állásidőre történő térítést, a kieső idő díjazását, a készenléti díjat továbbra is a kollektív szerződés állapítja meg. Itt az időjárás miatt kieső idő díjazása 23,— Ft/napról 30,— Ft/napra emelkedett.

A teljesítménybéres alapórákat munkakategóriánként felbruttósították. Meghatározták a teljesítményprémiumok minimális mértékét is. Ez utóbbiak elég alacsony — 0–3% közötti — tartományban mozognak, de az erdészetvezető magasabbakat is megállapíthat.

Hogyan csinálják az NSZK-ban?

Az Országos Erdészeti Egyesület szervezésében — huszonkét társammal — egyhetes tanulmányúton vettem részt az NSZK Alsó-Szászország és Hamburg tartományában. Utunk során megismerkedtünk a két tartomány erdészeti, gazdasági, kulturális értékeivel, eredményeivel és gondjaival.

Göttingen híres egyetemének erdészeti fakultásán a felsőfokú szakemberképzésről kaptunk tájékoztatást. Elgondolkodtatott az épületek erdész-lelék nélküli hangulata. Megtudtuk, hogy a végzős diákok — csökkenő létszámuk ellenére is — elhelyezkedési gondokkal küzdenek. Szolgáltatba állásuk során sem egyetemi, sem állami támogatásra nem számíthatnak. Ugyanitt meglátogattuk a kutató intézetet is. A szakemberek munkája főként az erdők egészségi állapotának rögzítésére, az erdőkárak felmérésére összpontosul: elsősorban az immissziós károk, illetve a kis és nagy rágcsálók elleni védekezésben elért eredményeiket emelték ki.

Utunk során bepillantottunk a különböző formákban zajló erdőgazdálkodás alakulásába. Az alsó-szászországi erdők 45%-a magán-, 36%-a állami, 18%-a pedig úgynevezett közösségi tulajdonban van. Általában azt tapasztaltuk, hogy a kis erdőbirtokokon, társulati erdőkben eredményesebben gazdálkodnak, mint az állami erdészetekben.

A magánerdők közös kezelésének szép példáját láttuk a Solling-hegységben lévő Kahlbergben, ahol 18 méter széles, 5—600 méter hosszú „nyilasok-ban” — ugyanis ekkora volt egy-egy erdőbirtok — egységes rendszerben építették fel a bükkállományt. Mindannyiunkat lenyűgözött a gerinctől a völgy felé haladó, fokozatos, a rétegonnallal párhuzamos, vonalas felújítás látványa. Nálunk már elfelejtettük, illetve alig alkalmazzák a módszert.

Az állami erdőkben elegyetlen fenyves állományok — bükkal, juharral, berkenyével történő — elegyítését szemlélhettük meg. A szász állami erdészek a kezelési, nevelővágási módok közül a **korai tág hálózat** (2x2, illetve 4x4 méteres) kialakítása mellett szavaznak. Így eredményesebben elkerülik a hó és a zúzmara okozta károkat. A kevésbé értékes, göcsös anyag feldolgozását — szerintük — az ipar megoldja. Az a véleményük, hogy gazdasági szempontból ez a kedvezőbb lehetőség. A hetvenes évek óriási feldolgozatlan hótörséit és a másodlagos károsítók elszaporodását mérlegelve bizonyonnyal igazuk van.

A legnagyobb erdészeti gondot a Harz-hegység zónális fenyveseiben figyelhettük meg, ahol az előbbi problémákat immissziós kár tetézte. Több száz hektáron mutatták a meredező lucfenyő csonkokat. A Gyilkos-tó környékének látványát juttatta eszembe az elsomorító táj. Német erdész kollégáink a tág hálózatú újraerdősítésben,

lombegyes erdők kialakításában látják a megoldást. E téren a **bükk, a juharok, a mádarberkenye mellett nagy szerepet kap a pozitív szetkelővel termesztett rezgőnyár.**

Vendéglátónk volt egy einbecki vetőmagtermelő részvénytársaság, amely újabb erdészeti kultúrákkal is foglalkozik. A rezgőnyár, a hársak, a vírusellenálló szil és a tölgyek — merisztéma szövettenyésztéssel szaporított — csemetéinek nevelésében jó eredményeket értek el. (Merisztéma = osztódó szövet, olyan sejtcsoport, amelynek minden sejtje osztódik vagy osztódásra kész állapotban van.)

Európa — termőhely és klimatikus szempontból — legkiválóbb csemetetermesztő térségében, a Hamburg melletti Rellingenben is tölthetünk néhány órát. Vendéglátónk Schraden úr volt, egy 250 hektáros csemetekert tulajdonosa. Kiválóan ismeri kertjeinek valamennyi ágását, annak ellenére, hogy ezek nagysága 3 hektártól 12 hektárig terjed, s a környéken több kilométer távolságban, szétszórva helyezkednek el. Amint elmondta, **nem türekszik a kertek összevonására, mert így jobban megelőzhető a fertőzések terjedése.** Inkább mikrobusszal szállítja munkásait az egyik kertből a másikba, akár egy-egy órára is. (Az egész utunk során csak itt találkoztunk munkásszállítással.) Vegyszert — a fenyőcsemete hidegágy talajfertőtlenítésén kívül — nem használ. A vetőmag zömét — a szigorú szabványok betartásával — saját embereivel gyűjteti. A kész csemetét is saját hűtőházából, kis kamionjával szállítja a megrendelő területére. **Nem nevel burkolt gyökérzetű csemetét, mert a megmaradás-vizsgálatok azt bizonyították, hogy az ilyen csemete kezdeti növekedési esélye — a kiültetés után egy-két évvel — csökken, s visszamarad a szabad gyökérzetű csemetével szemben.**

Betekinthettünk egyik házigazdánk hivatalának működésébe is. Az egység 17 ezer hektáron gazdálkodik, s területén nem kevesebb, mint 4300 tulajdonos osztozik. A hivatalban mindössze hatan dolgoznak — és egy jól működő számítógép. A gép memóriája tartalmazza az erdőrészletek mennyiségi alapadatait, a tulajdonost, a munkaműveleteket, a végrehajtást, az érték-, illetve költségelszámolást.

Vegyünk egy példát, hogyan rögzítik Karl Müller (nevét kódszám takarja) Osterode 17/A erdőrészletében egy hét történéseit. Hétfőn: kitermeltek, kiközelítették 16 köbméter bükk hosszúfát és 6 köbméter tűzfát. Kedden reggel ezt a kezelő erdészkerület-vezető felvételezi. A helyszínen betáplálja a zsebszámítógépébe, s azt a telefonhoz kapcsolva jelenti a központi számítógépnek. A gép tárolja, összesíti az adatokat. Szerdán a hivatal jelenti mindezt a Khüne fűrészüzemnek, csütörtökön az üzem elküldi a gép-

kocsiját és beszállítja a rönköket. Pénteken a rönk értékét átutalják a területi banknak, s ezt jelenítik a gazdának, a hivatalnak, ahol betáplálják az adott tulajdonos adott erdőrészletére az eladott rönk értékét. A példa egyszerű, de — azt hiszem — jól szemlélteti a számítógép céltudatos használatát. **Nincs főlöstleges adminisztráció, nincs adminisztrátor.**

A tő melletti munka — a nálunk is évtizedek során kialakult, majd az elmúlt húsz évben hibásan megszüntetett — **500 hektár körüli erdészkerületekben** zajlik. Hat-nyolc kerület alkot egy-egy erdészetet, élén a vezetővel és helyettesével. Más alkalmazottat e rendszer nem is kíván. Így kezelik a magán és állami erdőket is.

Az elsődleges fafeldolgozás tanulmányozása során három üzemet tekintettünk meg. Ezek közül a Khüne fűrészüzem 380 ezer köbméter alapanyagot dolgoz fel évente. A tulajdonos fivérekén kívül, úgymond négy „nyakkendős” irányítja a munkát. Felült, hogy az alapanyagterben legfeljebb 50—60 köbméter fenyőhosszúfa volt készletezve. **A szállító gépkocsiszereivények viszont tíz percenként érkeztek, lerakodtak és távoztak.** Az alapanyagot nagyon megbecsülik, **hulladéktelepet hiába kerestünk.** A fűrészre alkalmas anyagot — tíz centiméter átmérőig — esztergályozás, telítés után 60—140 centiméter hosszban, kötévelve, palánk-támfalként értékesítik. Nálunk rönkvár-elemként ismerik ezt a választékot. A fűrészport és a forgácsot egy forgácslapgyár vásárolja fel.

Megnéztünk egy kisebb vékonyfa-feldolgozó üzemet is. Itt a Herbs család — apa és fia —, valamint két női alkalmazott vásárol fel, értékesít évente mintegy 80 ezer köbméter alapanyagot. Ebből 25 ezer köbméter, főleg előhasználatból kikerült fenyő hengeresfát, a saját üzemükben dolgoznak fel. A készáru gyors átfutását jellemezte, hogy a kászták közé házilag nem került. **A vágás után három napon belül már a fogyasztónál, vagy a kiskereskedőnél van az anyag.** Penészedésre, fülledésre nincs ideje. A bórdeszkát balázva, kötévelve, a forgáccsal együtt értékesítik.

Az NSZK legnagyobb forgácslapgyára, a Triangel viszont korántsem nyerte el tetszésemet. Amit utunk során mindenütt tapasztaltunk, itt hiányoltuk: a késztermék megbecsülését. Sok sarkában törött lapot láttunk és a rend sem kápráztatott el minket.

Megnéztünk még több mezőgazdasági és ipari üzemet — köztük a Volkswagen wolfsburgi centrumát —, megismerkedtünk gyönyörű városokkal, minden kérdésünkre kimerítő tájékoztatást kaptunk. Mindenütt érdeklődést, barátságot tapasztaltunk hazánk és a magyar erdészet iránt.

Kertész József
erdőművelési műszaki vezető

A holland szisztéma

A Holland Királyi Erdészeti Egyesület meghívására, az Országos Erdészeti Egyesület szervezésében tanulmányúton vett részt Bene Kálmán erdőmérnök. Útjelenítéséből emeltünk ki néhány érdekes információt.

Meglátogattuk a Heidemei Materials Holland erdészeti magánvállalkozást, amely — mintegy 2000 főt foglalkoztatva — igen vegyes feladatokat lát el. Tevékenysége kiterjed az erdőgazdálkodásra, a környezet- és tájrendezésre, a kertépítési tanácsadásra, továbbá talaj- és vízgazdálkodásra, geodéziai munkákra, energiagazdálkodásra, mélyépítésre és a pihenést elősegítő szolgáltatásokra is. E sokrétű munkán belül figyelemre méltó, hogy **évente 100—120 millió spirális gyökérzetűvé formált csemetét nevelnek** bordás konténerekben. Véleményük szerint az ilyen csemete bármikor kiültethető, mert a száraz nyári időszakban is megnövekedett vízfelvételere képes.

Általános gyakorlat Hollandiában, hogy a kisebb-nagyobb erdőterülettel rendelkező birtokokosok **szövetkezeteket, társu-**

lásokat hoznak létre. A társulás gazdasági és adminisztratív irányítására vezetőt választanak, aki minimális létszámú irodával dolgozik. Például az általunk meglátogatott heinoi társulás vezetősége mindössze négy főből állt.

Az 50 hektárnál nagyobb erdőterülettel rendelkező birtokos vagy társulás köteles **ötéves gazdálkodási tervet** készíteni. Ha erdeit hajlandó a turizmusnak is rendelkezésére bocsátani, akkor **évenként és hektáronként 200 holland forint állami támogatásban részesül, ezen kívül az állam átvállalja az erdőművelési munkát, valamint a védelmi, fásítási, rekreációs és turisztikai jellegű beruházások költségeinek 75 százalékát.**

A holland erdőgazdálkodás — elsősorban a magas munkabérek miatt — állami támogatás nélkül mindkét szektorban ráfizetéses lenne. Az állam a létesítési és fenntartási költségek magas részarányának átvállalásával éri el, hogy a gazdasági funkcion kívül az erdő egyéb funkciói is hosszabb távon érvényesülhessenek.

Bővült a kegyeleti termékek választéka

Szeptember 29-én zajlott le az idei koporsó-zsúri. Parker-dögzazdaságunk és partner termelői vállalatok rendszeres találkozója az idén néhány hónappal elhalasztódott, mert a megrendelők a szokásosnál később állították össze igénylistájukat. 40 partner intézmény vett részt a zsűrin, ahol az általunk gyártott 3 alaptípus 20 változatát mutattuk be. Egy újdonsággal jelentkezünk: a piaci igényekhez igazodva bővítettük a választékot egy igen olcsó, 2400,— Ft-os nyárfa-koporsóval. (A vásárlóerő általános csökkenése miatt az igény az olcsóbb árú felé tolódott el. A

mi kegyeleti termékeink 3600—8000 Ft közötti ártartományban mozognak, az átlagár 4800 Ft. Van egy 10 000 Ft-os, extra minőségű termékünk is.)

Folytatódnak tárgyalásaink egy nyugatnémet céggel, amely még ebben az évben 1000 darab fenyő-koporsóra tart igényt. Bár a megrendelő hamvasztásra kívánja használni a terméket, igen magas minőséget követel meg. Az alapanyagot — megfelelő saját fenyőáru híján — az ERDÉRT-től vásároljuk meg, a szokásos évi, 3000 köbméter körüli kontingensünk terhére.

Ápolási hiányosságok

Lapunk zárta után fejeződtek be az erdősítési műszaki átvételek, de néhány előzetes megállapítást már közzé tehetünk.

A korábbi évek természetes erdőfelújításainak alacsony szintje — különösen a tölgyesekben — komoly gondot okoz. Ezért a tavalyi műszaki átvételek után eldöntöttük, hogy jó minőségű pótlásokkal próbáljuk az erdőfelújítások eredményességét növelni. Ez jól talajjelölkesítéssel, **hektáronként 10—12 ezer darab jó minőségű csemetével, s az időben elvégzett ápolásokkal** érhető el. Az első két feltételnek általában sikerült eleget tenni, de a harmadik nem valósult meg minden esetben. Az ápolásoknál az igen

fontos kézi kapálásokkal, sarlózásokkal ismét elmaradtunk, s ez több erdőrészlet eredményét befolyásolta. Bár mind mennyiségi, mind minőségi vadkarral jócskán találkozhatunk, az előző évekhez képest javult a helyzet. A nemrégiben épített vadvédelmi kerítések jó szolgálatot tettek.

Összefoglalva: a gépi talaj-előkészítések, az időben elvégzett erdősítések és a korábbinál intenzívebb vadkivételek várhatóan mehozják a tervezett eredményt, de ez növelhető lett volna az igényesebb és időben elvégzett ápolásokkal.

Szaszik Mária

84 bak

Az idei őzbak-vadászatok során összesen 84 bakot lőttek ki területünkön a május elsejétől szeptember 30-ig terjedő szezonban. 80-at külföldi, 4-et hazai vadászok ejtettek el. Az előző öt év adatai a következők: 1983: 57, 1984: 51, 1985: 58, 1986: 45, 1987: 59 lőtt bak.

Ismeretes, hogy őzállományunk általában gyenge tróféát rak fel, így különösen örvendetes, hogy az utóbbi két évben kedvező tendencia tapasztalható. '83-ban és '86-ban egyetlen érmesünk sem volt, '84-ben egy bronz-, '85-ben egy ezüst-érmesünk, '87-ben egy arany- és egy ezüstérmesünk akadt. Idén újra egy ezüstérmes bakkal gyarapítottuk a listát.

A szokásosnál több kilóvést az állomány gyarapodása, illetve erdőművelési szempontok indokolták.

Emelkedett a vadhús ára

A VADEX felvásárlási árának emelkedésével összhangban szeptember elsejétől nőtt a helyi értékesítésű vadhús ára.

A szarvas kilója szörben-börben 112,— Ft (régí ár: 85,— Ft), csontos hús esetében 170,— Ft (régí ár: 110,— Ft).

Az őz kilója szörben-börben 162,— Ft (korábban: 140,— Ft), csontos húsnál 240,— Ft (korábban: 160,— Ft).

A mufflon kilója szörben-börben 76,— Ft (régí ár: 64,— Ft), csontos húsnál 110,— Ft (régí ár: 80,— Ft).

A vaddisznó kilója szörben-börben 96,— Ft (előzőleg: 80,— Ft), csontos húsnál 140,— Ft (előzőleg: 110,— Ft).

Továbbra is érvényes az a kedvezmény, hogy a **vállalat dolgozói a mindenkori ár 50 százalékáért vásárolhatnak vadhúst.** A nagy keresletre és a

vadhús-export gazdaságosságára tekintettel azonban **egy dolgozó egyszerre csak 3 kilogramm, illetve évente maximum 30 kilogramm vadhúst vehet.**

Az áremelkedés kedvező bevételeink növekedése szempontjából, de — természetesen — kedvezőtlenül érinti azokat, akik rendszeresen élnek a vállalati vásárlási lehetőséggel. Az 50 százalékos kedvezmény azonban — egyéb húsarokhoz képest — még így is viszonylag elfogadható árakat alakít ki.

Sok a vaddisznó-kár, az emberek félnek

Budapesten nehéz vadászni...

Mostanában gyakran kap ingerült, intézkedést követelő telefonokat ifj. dr. Sojmos Rezső, Budapesti Erdészeti vezetője. A budai hegységekben túlszaporodott vaddisznók ijesztgetik a környék lakóit, s az átlagosnál több kárt okoznak.

A területünkön mutatkozó túlszaporodás több okra vezethető vissza — mondta az erdészeti vezető. — Az időjárás kedvezett a vaddisznó-állomány gyarapodásának, s a vad jól alkalmazkodott a helyi viszonyokhoz, mind jobban beszokott a lakott területekre. Gondot okoz az is, hogy a vadvédelmi kerítések elég rossz állapotban vannak, így a szomszédos erdőgazdaságokból több vaddisznó jár át hozzánk, mint korábban. Ez ideig alacsony volt a kilövések száma is: az utóbbi években átlagosan csak 10—15 disznót kaptak puskavégre.

Mekkora a becsült állomány, s melyek a legveszélyeztetettebb térségek?

A Jánoshegyen és környékén — a Mártonhegyen, Hunyadoromnál, Zuglignél — 120—150 darabra becsüljük az állományt. A Hárshegy térségében 30—35, a Vörös Hadsereg útjától a hármashatárhegyi vadaskertig terjedő körzetben 30—40 vaddisznóval számolhatunk. Nehéz jó becslést adni, mert például az utóbbi két területen gyakran teljesen hiányzik a disznó: jobbára a sasadi, illetve a solymári vadásztársaság erdeiben tanyáznak, s csak időnként látogatnak meg minket.

Milyen károkat okoznak?

Egyrészt konkrét, pénzben kifejezhető károkkal jár a megjelenség, másrészt riadalmat keltenek az emberekben. Erdészeti körzetében rengeteg az erdőszelekkel határos megművelt vagy elvadult telek, gyümölcsös, kiskert, sportpálya. A vaddisznók egy része ezt tekintti életereinek, így életmódjából következően feltúrja, letaposza a gypet, a kerteket, megrongálja a gyöngébb kerítéseket. Egy orchidea-kertész például 100 ezer forintot követel tőlünk. Valószínűsíthető, hogy az idej károkkért összesen 200 ezer forint körüli összeget kell fizetnünk. A tényleges kár ennél nagyobb, de a vadkárok esetében gyakran alkalmaznak kármegosztást, mert a károsult sem tett meg minden tőle elvárható a védelem, a megelőzés érdekében.

A lakosság többsége fél a disznóktól. Sokan feljelentettek minket, például azért, mert a vad a fontosabb utakon is átvonul. Főleg a Farkasréti temető, a Mártonhegy és a Béla király útja környékéről érkeztek bejelentések. Rengeteg időt és energiát vesz el a károk helyszínelése, a további károkozás megelőzése, a hivatalos procedura, az emberek megnyugtatója. A teljesség kedvéért azt is hozzá kell tennem, hogy sokan viszont kedvelik a disznókat, még etetik is őket.

Elvileg a disznó megtámadhat egy járókelőt?

Csak elvileg, például, ha komolyan megsebzik, sarokba szorítják, vagy foglyul ejtik a malacát. Erre egy kívülállóknak nincs esélye, így ilyen eset már nagyon régen nem fordult elő.

Mit tehetünk a vaddisznólétszám apasztásáért?

Először is 20 darabról 40-re emeltük fel a kilövési tervet.

Augusztus végéig 22 disznót már levadásztunk. Ha két-három évig tartjuk a negyvenes szintet, elviselhető mértékre apad az állomány.

Igen nagy gond azonban, hogy a kilövés szinte megoldhatatlan a lakott területeken. A szabály az, hogy a lakott területtől legálább 300 méterre kell vadászni. Felmentést, eseti engedélyt a Budapesti Rendőrfőkapitányság adhat: ez pontosan megje-

Már 200 darab körül van az állomány. Fotó: Korda

lőli a helyet, az időszakot, még a lövés irányát is. A szigorúság érthető, hiszen a területünk gyakran tele van kirándulókkal, sokan járkálnak éjszaka is, például a csillebérci úttörőábró rendszeresen szervez éjjeli túrákat. Sűrű az úthálózat is, és golyós fegyverrel egy úton átlőni több, mint felelőtlenység. Tehát eseti engedély kell, a baj csak az, hogy ennek két-három hét az átfutási ideje... Addigra a vad már régen másutt jár.

A másik lehetőség: a befogás. Ajánlatot tettünk a Budavideki Erdő- és Vadgazdaságnak, hogy október elsejétől '89. április 30-ig kössünk szerződést: fogjanak be annyi disznót, amennyit tudnak, s lövt vad áron övök a zsákmány. Ők tapasztaltak, és van felszerelésük is. Sajnos, az előzetes megbeszélések szerint nincs nagy kedvük a dologhoz. Az élővad-befogás csak akkor lenne gazdaságos, ha sikerülne viszonylag rövid idő alatt sok disznót zsákmányolniuk. Azonban — éppen tapasztalásuknál fogva — jól tudják, hogy ez itt nem megy. Sok disznót akkor lehet fogni, ha kiszámítható a konda mozgása. Itt azonban az emberek, az autók sokszor megzavarják a disznókat, ezért a konda gyakran és váratlanul irányt változtatnak.

Mi nem tudunk befogni?

A Budapesti Erdészetről még sohasem próbáltuk, de most rákényszerülünk. A befogás csapdaként működő kettecekkel történt, amelyekbe kukoricát, erjesztett gyümölcsöt helyezünk. Már megrendeltünk egy kettecet: 30 ezer forintba kerül. Hamarosan kihelyezzük. Meg kell oldani az őrzését is, nehogy egy kisgyerek vagy túl érdeklődő kiránduló essen csapdába.

Mi lesz a befogott disznókkal?

Elengedjük őket a Parkerdőgazdaság más területein. Lemészárlásukat tiltja a vadászetika, no meg a vadásztársaság gazdaságosabb, s itt-ott az állományfrissítés sem árt.

Hány befogott disznóra számíthat?

Nagyon kevésre, az említett okok miatt alig-alig lesz szerencsénk. Megoldást csak a

kilövés hozhat. A Budapesti Erdészeti közjóléti-parkerdei sajtósságai miatt korábban nem nagyon voltak vadászati berendezéseink (magasles, szózó, szóró, dagonya). Most intenzíven elkezdünk ezek kiépítését és üzemeltetését; körülbelül 70 százalékuk már megvalósult. Kezdenek kialakulni a vadászat feltételei. Télen, amikor a rendszeres etetésre rászorulnak, a

disznók elhagyják majd a lakott területeket, s azt a bizonyos 300 méteres zónát, így jelentősen apaszthatjuk majd az állományt.

— sébor —

Elkezdődött a vadaskert kiépítése

A dunabogdányi Kutyahegy—Lenhegy térségében elkezdődött egy 210 hektáros vadaskert létrehozása. A részletekről dr. Szikra Dezső műszaki főigazgató-helyettes és Rencz Jánost, a Visegrádi Erdészet vezetőjét kérdeztük.

Ismeretes, hogy erdőművelésünkben számos szorító elmentmondás alakult ki a nyolcvanas évek elejére — mondta előljáróban dr. Szikra Dezső. — Nem tudunk lépést tartani a keletkező erdőfelújítási kötelezettséggel. Ennek számos oka volt, a fakitermelés kényszerűen magas szintjétől a vadgazdálkodási hatásokon át a tölgy-szaradásig; mindezek felszámolására a vállalatvezetés — még 1935-ben — átfogó intézkedéssorozatot dolgozott ki. Ide tartozik a kitermelés csökkentése, továbbá nagyarányú kerítésépítésbe kezdünk; a tervtárgyalások során minden erdészet számára biztosítottuk az ehhez szükséges forrásokat. A vadföldgazdálkodást és a vadtakarmányozást jelentősen fejlesztettük; új területeket is művelésbe vontunk, silókat, más létesítményeket építettünk. Mindezek mellett azonban a vadállomány intenzív apasztását is el kellett kezdeni.

Ez — hosszabb távon — természetesen szűkíti a vadászati lehetőségeket, ami megint csak számos gondot jár, így csökkenti export-árbevételünket is. A kiesést nem lehet teljes mértékben kompenzálni, de

meg kell próbálni a lehető legkisebbre szorítani: ezt szolgálja a kiépítendő vadaskert is.

A döntést követően az említett dunabogdányi területre esett a választás — folytatta Rencz János. — Az itt lévő sárga jellegű elegyes tölgy-cser-gyertyán-akác állomány viszonylag kis értéket képvisel, ugyanakkor jó feltételeket ad a vadaskerthez. A tervek szerint összesen 200 gímszarvas kap helyet a kertben. A vadat részben saját területeinkről fogjuk be, részben más vad- és erdőgazdaságoktól vásároljuk. Természetesen egy szelektált, állatorvosilag is ellenőrzött, jó minőségű állomány kialakítására törekszünk. A tervezett vadlétszám négy-öt év alatt állhat be, tehát az apasztás 1992—93 körül kezdődhet meg.

A kerthez körülbelül hat kilométer kerítés kiépítése szükséges. A munkát még a nyáron elkezdjük, s az év végéig befejezzük. Már megoldottuk a terület vízrendezését is; két vízfolyás medrét tettük rendbe. A térségben két etető már korábban megépült; összesen ötöt tervezünk. Fokozatosan kiépülnek majd a takarmánytárolók, és a magaslesek is.

A beruházást négy-öt év alatt kívánjuk megvalósítani. A pénzügyi terheket enyhíti, hogy a MEM vadászatfejlesztési alapjából három éven át, évente egymillió forintot kapunk e célra.

sé—

Bevált a napelemes villanypásztor

Tavaly ősszel — egy többéves erdősítési vadkár elleni védelmére — napelemes tápegységgel működő villanypásztor építettünk a Visegrádi Erdészetről. A kivitelezést a Gazda állattenyésztési GM végezte.

Az újszerű villanypásztor hatását egy évi üzemelés után, nemrégiben elemeztük. A bekerített terület jellegzetes vadváltó volt. A bükkjulat fokozott károsítása, visszarágása miatt védelme leggazdaságosabb megoldását kerestük. Őrzéssel, riasztással, vegyszeres kezeléssel nem értünk el számottevő eredményt. Drótfonatos kerítés építése — a jelenlegi 400,— Ft/m ár mellett — a terület mérete és alakja miatt rendkívül gazdaságtalannak mutatkozott, az egy hektárra vetített költség 121 ezer forint lett volna. Végül úgy döntöttünk, hogy kipróbáljuk a napelemes villanypásztor.

A szőben forgó terület 2,7 hektáros, ebből 2,4 hektárt bekerítettünk, a többit ellenőrző területnek hagytuk meg. A kerítés 726 méter hosszú, kétsoros, fémszálbetétes műanyagszínű a földtől 60, illetve 120 cm-re felszerelve. A tartókarók 160 cm hosszúságúak, 4x3 cm szelvényű lepencei hulladékból készültek, s egymástól 3 méterenként, 30 cm-re lettek a földbe süllyesztve. (A föld alá került részeket Xiladexkorral kezeltük.) A vezeték szigetelését formabírlincsekkel, illetve műanyagtipplikkal oldottuk meg. A kerítés tápegysége Heliopan W4000CN típusú napelem.

A tapasztalat igazolta a műszaki leírást: egyetlen napsütéses nap egy hétre biztosítja a

különleges, beépített akkumulátor feltöltődését. Egy éve folyamatosan üzemel, s hiba nélkül ellátja a rendszert a szükséges — 2500 voltos — elektromos feszültséggel. A villanypásztor építési költsége 64 ezer forintot tett ki. (15 ezer forint bevezetési kedvezményt kaptunk a GM-től.) Könnyen kiszámítható, hogy egy folyóméter 88,— Ft-ba, 1 hektár védelme csak 27,8 ezer forintba került. A napelemes villanypásztor rövidtávú gazdaságossága nyilvánvaló. Három-négy éves üzemelés után könnyen, nyom nélkül fölszámolható.

A bekerített és a szabadon hagyott területet összehasonlítva megállapítottuk, hogy a villanypásztor hatásosan működik. A védett részen júliusban 40—50 cm-es új bükkhajtásokat mértünk, s egészében is zöldőbb, üdőbb volt a terület. A lágyszárúak, cserjék és a másodrendű fák is fokozottabban fejlődtek. Ezzel szemben az ellenőrző területen csak 5—8 cm-es hajtásokat mértünk, s erősen rágott volt a többi növényzet is.

A tápegység a téli hónapokban is működött. Tekintve, hogy 40 cm-nél magasabb hó nem esett, az alsó vezetékeket sem kellett lekapcsolni.

Nem tudtuk megakadályozni viszont, hogy a futóvad vezetékszakadásokat okozzon. Két-három naponként ellenőrző körjáratokat tartottunk, s átlagosan tíz naponként javításra szorult a kerítés. A szakítások azonban egyre ritkábbak lettek,

s három hónapon át, szeptember közepéig sértetlen maradt a vezeték, míg egy bögő szarvasbika többször is át nem szakította. Joggal feltehető, hogy a környék szarvas- és muflonállománya már tapasztalata a vezeték riasztó hatását, s így kerüli az érintését.

A kóbor földelés elkerülése miatt fontos a nyomvonalsáv állandó tisztántartása. Márciusban Casoron gyomirtót, májusban glialkán gyom- és cserjeirtót juttattunk ki, és sikerrel megoldottuk e feladatot.

A tölgyújulásokat a vaddisznó is veszélyezteti; az ilyen területek védelmére háromszoros vezetékét ajánlunk. A szakítás ellen már alkalmazzák a színes netlonhálót, amelyet a vezetékkel párhuzamosan, másfél-két méterre, a védett területen helyeznek el. Ennek vizuális hatása megtorpanítja a futó vadat. A Szentendrei Erdészet már ilyen rendszert építettett a GM-mel, a tapasztalatokról egy év múlva lehet beszámolni.

A napelemes rendszer alkalmasabb a gépkocsival nehezen járható területek védelmére, mint a nagy akkumulátoros villanypásztor. A napelem eltulajdonításától is kevésbé kell tartani. A hatékony működtetés alapvető feltétele, hogy a kerületvezető erdész a jó gazda gondosságával felügyelje, javítsa a rendszert, amint azt erdészeti munkánál Pohl Imre teszi.

Kertész József

HÍREK

SZEMÉLYI VÁLTOZÁSOK

A Parkerdögazdaság főigazgatója

alkalmazta és kinevezte: **Fiedler Gábornét** a központ pénzügyi csoportvezetőjének, **Molnár Istvánt** — korábban a Szentendrei Erdészet pénztáros adminisztrátorának, **Rákóczi Erzsébetet** a Natours budapesti kirendeltsége irodavezetőjének;

felmentette eddigi beosztásából és kinevezte: **Liebharti Istvánt** — korábban a Szentendrei Erdészet kerületvezető erdészét — a Szentendrei Erdészet fahasználati műszaki vezetőjének, **Sárik Andrásné** — korábban a központ pénzügyi csoportvezetőjét — a központ számviteli csoportvezetőjének;

kinevezte: **Somogyi Józsefet** a Szentendrei Erdészet kerületvezető erdészének.

Megszűnt a munkaviszonya: **Albert Gézáné**nek, az Esztergomi Erdészet pénztáros adminisztrátorának, **Göbölös Gáborné**nek, a Műszaki Erdészet adminisztrátorának, **Macsek Lajos**nak, a Ráckevei Erdészet gyakornokának, **Takács Vincének**, a Budapesti Erdészet erdészének és **Tóth Miklósnak**, az Esztergomi Erdészet művezetőjének.

NYUGDÍJBA VONULTAK

Lakati József, a Natours vendéglátóipari ellenőre, **Szelessné Mezei Erzsébet**, a Budapesti Erdészet műszaki vezetője, **Zeller István**, a Főépítésvezetőség pénztáros adminisztrátora. Nyugdíjas munkatársainknak megérdemelt, jó pihenést kívánunk.

TAGYÚLÉS

Szeptember 6-án pártalap-szervezetünk megvitatta a Főépítésvezetőség feladatait, perspektíváit, az Országos Erdészeti Egyesület helyi csoportjának tevékenységét, továbbá tájékoztatást hallgatott meg a városi pártterkezetlehet összehívásáról.

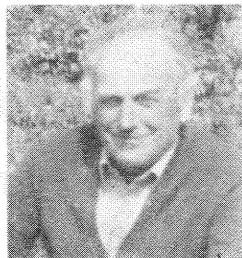
Kiváló újítóink kitüntetése

Augusztus 26-án, Karancslapujtón két munkatársunk vehette át a „Kiváló Újító” kitüntetés bronz fokozatát azon az országos ünnepségen, amelyen **dr. Papócsi László** MÉM miniszterhelyettes és **dr. Pusztai Gyula**, az OTH elnöke is megjelent.

Mint korábban lapunkban részletesen beszámoltunk róla, **Koller György** tmk-vezető „Borgore díszítópálya elektromos fűtése”, **Schandi Lajos** fahasználati főelőadó pedig „Kalodás anyagmozgatási technológia” tárgyú újításával ért el jelentős többleteredményt, illetve költségmegtakarítást.

A kitüntetés átadását követően a vállalati központban **dr. Berdár Béla** főigazgató és **dr. Szikra Dezső** műszaki főigazgató-helyettes gratulált az újítóknak, akik a Kollektív Szerződés szerint pénzjutalomban is részesülnek.

— Mohai —

Harmincöt esztendeje kezeli kerületét. Fotó: Korda

Szeptember 6-án reggel a baráti ölelés és kézfogás kedves percei után szálltunk be két vállalati autóbuszba az Esztergomi Erdészet udvarán. Az OEE Pilisi Csoportja ekkor rendezte meg a nyugdíjas műszaki dolgozók hagyományos baráti és szakmai találkozóját.

A rendezők figyelmességét bizonyítja, hogy a program a **Kölesey utca 2.** szám alatt kezdődött, ahol több, mint két évtizeden át működött az erdőgazdaság központja, több jelenlévő egykori munkahelye. Itt megtekintettük a **Vízügyi Múzeum** állandó kiállítását, majd igen megörültünk, hogy az udvar közepén, szépen terebélyesedve ott találtuk azt a két, egymásba ölelkező hársfát, amit még az ötvenes évek végén vékony suhángként ültettünk el. A Bazilika európai hírű kinestárának meglátogatása után megnéztük a **kerektől** — idén épített és szépen rendezett környezetbe elhelyezett — **vadászsházat és erdész szolgálati lakást**, amelyet a házigazda erdészvezető büszkén mutatott be.

Autóbuszaink a pilismarótmalomvölgyi erdészház előtt haladtak, amikor megszólalt mellettem **Stoflitz Ferenc**:

— Itt laktunk a háború előtt, s még utána is néhány évig. Innen kerültem Pilisszentkeresztre...

Utunk Fűrészszállítás—Égett-hárs—Kétfükkfanyereg érintésével a **Pilistetőre** vezetett. Amikor kiszálltunk abban a bükkösben, amely már ismerte a múlt század végét, és — nagyon remélem — ezt az évezredet is búcsúztatni fogja, **Sisa Ferenc** erdészvezető ezt mondta:

— Erdészetünk Pilisi Kerületébe érkeztünk. Ide jár **Stoflitz Ferenc** „imádkozni”... A kerületet — többszöri határmódosítással — harmincöt éve kezeli. Aki először látta ezt az állományt, annak örült, hogy még vannak ilyen szép, idős bükköseink. Akik pedig vissza-visszatérnek ide az évek folyamán, bizonyítottan láttuk, hogy a hozzáértő erdésznek mindig van eredménye. Amikor pedig házigazdánk szavai szerint „a Pilis bükkjét”, vagy ahogy **Vida Zoltán** egykori pilisszentkereszti erdészvezető mondta, „**Stoflitz Feri fáját**” álltunk körül, egy kicsit megilletődöttünk. A több, mint 30 méter magas, állományban álló, kifogástalan koronájú, egészséges óriás sima

Rendhagyó portré, kirándulás közben

Stoflitz Ferencről

törzse mellé nyugodtan oda lehetne tenni egy képzeletbeli vonalzó, nem lenne közöttük hégzag... És még mit ígér ez a fa, ez az állomány a következő években, talán évtizedekben!

A benyomások hatása alatt folytattuk utunkat **Dobogókőre**, ahonnan gyönyörködöttünk a sokszor megcsodált panorámában. Nem hagyhattuk viszont szó nélkül, hogy a műanyag teniszpálya nem illik e természeti környezetbe.

Amikor — Pilisszentlélek érintésével — ismét Esztergom felé haladtunk, **Stoflitz Ferenc**től megtudtam, hogy volt egy időszak, amikor el akarták csinálni a Pilisből, de ő visszautasította a csábító lehetőségeket. **Pilisszentkeresztről** nősült, három gyermeke van. Fia hivatásos vadász, a lányok már elkerültek hazulról.

A kerület, ahol dolgozik, **800 hektáros**. Gyalog járja a területet, nincs autója. Munkája legfontosabb részének mindig az állományok jó kialakítását, nevelését tekintette. A jelöléseket — ha volt rá elegendő ideje — a legszívesebben egyedül végezte. A termelések folyamán, ha szükségesnek látta, módosította korábbi jelölését. Így összegezte véleményét: **a jelölés az erdész munkájának lelke**.

Autóbuszunk rátért arra az új panorámaútra, amelynek végében az újonnan épített vas-kapui túristaház áll. (Az eredeti menedékház 1914-ben létesítette a Magyar Túrta Egyesület esztergomi osztálya, majd 1923-ban és 1952-ben bővítették.) A terített asztal mellett sokáig beszélgettünk arról, hogy az elmúlt években milyen változást hozott a sors. Csend lett, amikor megtudtuk, hogy **Bodri Gyula** volt pilisszévi kerületvezető erdész barátunk nem jön többé közénk... Jól benne jártunk már a délutánban, amikor — megköszönve a szervezőknek a szép napot — elbúcsúztunk egymástól.

Másnap, midőn ezeket a sorokat írom, néhány mondatot még hozzá kell tennem **Stoflitz Ferenc** portréjának felvázolásához. Azon szakemberek közé tartozik, akik eredményes erdész munkájukhoz mindig hozzáértéssel és sikerrel párosították a vadászati feladatokat is. Személyes tapasztalatom, hogy **kerülete minden munkáját a helyszínen, személyesen irányítja**. A beosztottait munkatársaként kezeli, velük él és dolgozik.

Gratulálunk **Stoflitz Ferenc** gazdag és eredményes, hosszú, aktív erdei szolgálatához. Jövőre már ő is meghívót kap a találkozóra, mert az év végén nyugdíjba megy. Erdészüdvözlettel:

a tallakozó egyik résztvevője.

Szebb és praktikusabb egyenruhák

Ismeretes, hogy eldől, milyenek legyenek az új erdész egyenruhák, formaruhák. A meglévő egyen- és formaruha feleségekkel való ellátottságot és az új egyenruha beszerzési lehetőségeit figyelembe véve, az egységes megjelenés biztosítása érdekében **Parkerdögazdaságunk főigazgatója augusztus 30-án utasítást adott ki az erdész egyenruha viselésével, beszerzésével kapcsolatban**. Az utasítás főbb rendelkezéseit az alábbiakban közöljük.

— A 8/1982. MEM rendeletben előírt munkakörök (kerületvezető erdész, szakosított erdész, kerületvezető vadász) betöltői számára 1983. január elsejétől **szolgáltatásban kötelező a jelenleg rendelkezésre álló egyenruha viselése, majd az újra való kicserélése**. Az új egyenruhából az 1988. január elsejétől 1991. december 31-éig járó keret terhére, az utóbbi időpontig folyamatosan történő beszerzéssel a fenti munkakörökben foglalkoztatottaknak meg kell venniük és viselelniük kell az alábbi öltözékeket: mikádó, társasági öltöny, téli ruha, a nyári öltözékekből ingkabát, hosszú- és rövidujjú ing, nyári dzseki, nyári nadrág, kalap, nyakkendő, himzett jelvény. Ezek összértéke 14 790,— Ft.

Egyéb pótlékként az évi 4200,— Ft-os keret 1989. január elsejétől évi 1100,— Ft-tal megnöveli a vállalat, ezzel az előírt egyenruhák beszerzéséhez szükséges összeg minden érintett számára biztosított.

— Azokban a munkakörökben, ahol a Kollektív Szerződés szerint

— pótlékként — 2700,— Ft-os, illetve 4200,— Ft-os évi keretösszeggel formaruha illeti meg a dolgozókat, a közös rendezvényeken kötelező formaruhában megjelenni. Azoknak, akik ezen munkaköröket betöltik — az új egyenruhafelhasználásból 1991. december 31-éig történő beszerzéssel — rendelkezniük kell az alábbiakkal: társasági öltöny, kabát, kalap, hosszú- és rövidujjú ing, nyakkendő. Ezek összértéke 7200,— Ft.

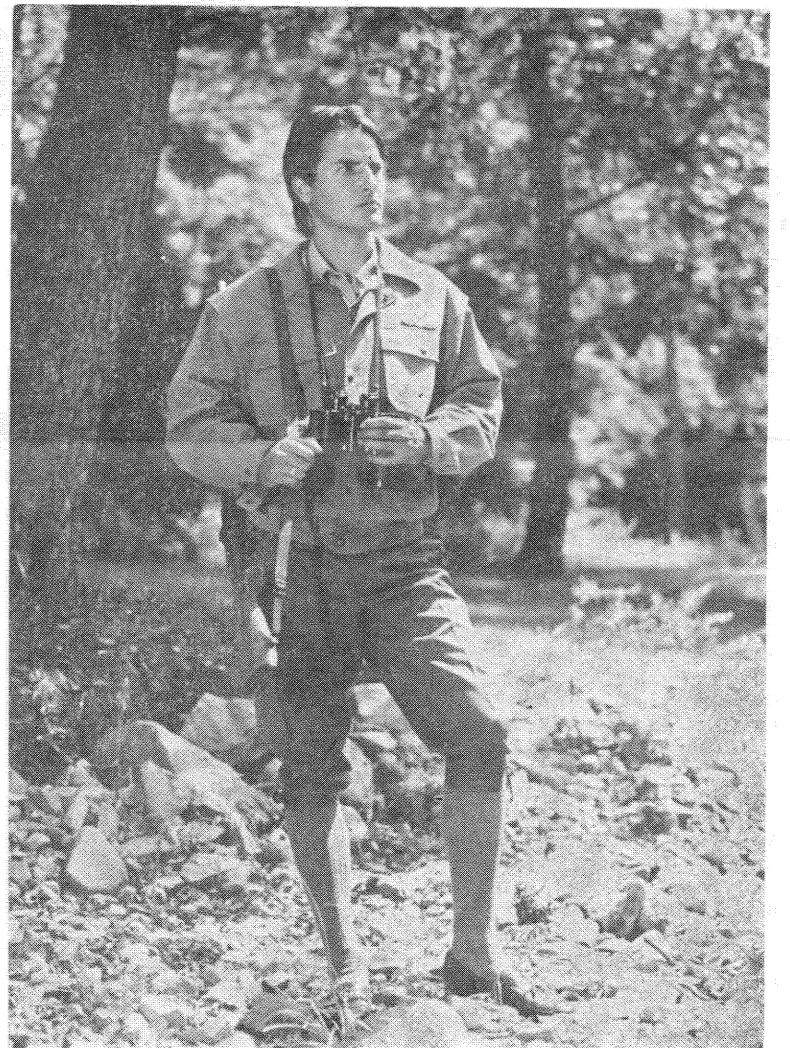
— A személygépkocsi- és autóbuzsvezető, anyagbeszerzők és beszerzett erdész munkaruhájának éves keretösszege 2000,— Ft. Ezen összeg terhére lehetséges rendelniük az erdész formaruhából.

— Az új egyen- és formaruha kötelező beszerzése alól mentesül az, aki 1992. december 31-éig nyugdíj-jogosultságot szerez.

— Az idén januártól visszatartott egyenruhakönyveket ezen utasítás kiadását követően mindenkinek a rendelkezésére kell bocsátani.

— Annak, aki 1992. január elsején az előírt egyen-, illetve formaruha-val nem rendelkezik, számolnia kell azzal, hogy a vállalat kezdeményezi a munkaviszonya megszüntetését.

— Ez az utasítás 1988. január elsején visszamenőleges hatályú. Ha az érintettek igénye és a gyártók feltételei között nem születik összhang, az utasítást módosítani fogják.

XVII. Országos Fakitermelő Verseny

Még erősítenünk kell...

Parkerdögazdaságunk hagyományosan részt vesz az országos fakitermelő versenyeken. Többször figyelmet érdemlően szerepeltünk, de az utóbbi években csak elég gyöngye eredményeket sikerült elérnünk. Ez arra készítetett minket, hogy az idei versenyre külön is felkészüljünk.

Amint emlékezetes, tavaly júniusban, Esztergomban házi-versenyt rendeztünk, amelyet — a hazai pálya elonyeit is élvezve — a házigazda erdészeti csapata nyert meg. A győztes együttesre alapozva állítottuk össze az országos versenyen induló csapatunkat. Ebben helyet kapott **Tóth Béla** fakitermelő, **Salk Mihály** fakitermelő, **Túri József** fakitermelő, **Farkas János** LKT-vezető (valamennyien esztergomiak), továbbá **Kun**

László gépkocsivezető (Visegrádi Erdészet).

A fakitermelők két héttig gyakorolhattak, a gépkocsivezető azonban csak egy napot, az LKT-vezető pedig — munkája miatt — még ennyit sem. A fakitermelők felkészítésébe — igen önzetlenül, példamutatón kollégális módon — két napig besegített **Kántor János**, országos és nemzetközi versenyek helyezettje. **Kun László** gépkocsivezetőnek a Budavideki Erdő- és Vadgazdaság lehetővé tette, hogy — megfelelő típusú darus ZIL kocsiival — egy napig az erdőgazdaság kiváló versenyzőjével együtt gyakorolhasson. **Kántor János** felkészítő napjaira a Pilisszentkereszti és a Visegrádi Erdészet érdeklőjei is elmentek. Kár, hogy más erdészetek dolgozói nem szakítottak rá időt...

A felkészülés során mért eredmények szép reményekre jogosítottak fel minket. Azonban a profiszintű verseny izgalma előhozta gyöngeségeinket is. A részadatok azt igazolták, hogy „minden eredmény” bennünk volt, csak még egy kicsit dolgozni kell érte. **Csapatunk kilencedik helye azonban így is rangot jelent**. Külön gratulálunk **Tóth Bélának**, aki lánckimélő darabolásban a negyedik, továbbá **Kun Lászlónak**, aki szállításban az ötödik helyen végzett. A fakitermelők összetett versenyében — 59 versenyző közül — **Túri József** a huszadik, **Tóth Béla** a huszonkettedik, **Salk Mihály** a harminckilencedik lett.

A felkészülés — a házi-verseny költségeivel együtt, a munkakiesést nem számítva is — több száz ezer forintba került. Vajon érdemes ennyit költeni rá, megtérül ez? Meggyőződésem, hogy az erkölcsi nyereségen túlmenően e felkészítések gazdasági eredménnyel is jár-

nak, ha a megtanult fogásokat a gyakorlatban jól hasznosítják. Jövőre nemcsak a fizikai dolgozók, hanem a műszakiak számára is szeretnénk lehetővé tenni a házi-versenyen való részvételt. Részletes felvilágosítást az erdőgazdasági osztály ad.

Schandi Lajos
fahasználati főelőadó

PARKERDÖGAZDASÁG

A Pilisi Állami Parkerdögazdaság dolgozóinak üzemi lapja. Megjelenik kéthavonta. Kiadja: a Pallas Lap- és Könyvkiadó Vállalat. Felelős kiadó: Siklósi Norbert vezérigazgató. Szerkeszti a szerkesztőbizottság. A szerkesztőbizottság elnöke: Márkosi Lajos. Felelős szerkesztő: dr. Sébor József. A lap ára: 1,80 Ft.

88-10389 Petőfi Ny. Kfkháza
Felelős vezető: Bodor Béla